

ZOFIA MATYSIAK

ur. 1927; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", okupacja niemiecka, Żydzi, getto w Lublinie, likwidacja getta

Likwidacja getta na Podzamczu. Teren po getcie

I wtedy to getto się zacieśniło i po pewnym czasie, w [19]42 wybudowano Majdanek, i zaczęli Żydów likwidować. I to się zmniejszało, zmniejszało, coraz to mniej. I zostały puste domy, na których Niemcy zrobili sobie doświadczenia materiałów wybuchowych. Wyszadzali każdy dom po kolei, potem Żydów sprowadzali, żeby sobie wygrzebywali co tam było po kątach pochowane, a mieli pochowane, wiem z doświadczenia, co było pochowane po domach, i powolutku to wszystko niszczyli, gruzowali. Nie było tego wiaduktu jaki w tej chwili jest. A w [19]52 roku [jak] wypuścili mnie z Zamku (bo byłam w więzieniu za harcerstwo) to ja zbiegałam z góry Zamkowej, budowa się zaczynała tego placu Zebrań Ludowych. To było nawiezione, już na odgruzowanym, odczyszczonym terenie tu gdzie [dzisiaj] autobusy stoją, gdzie stoi Nova, bo ta hala targowa to jest przedwojenna. Ale to było już opróżnione wszystko i w [19]52 roku zaczęto właśnie budowę tej dzielnicy, która teraz tak pięknie wygląda. Ja tu przyprowadzam znajomych ze świata, to zachwycają się tym.

[To był] Jeden wielki gruz. To znaczy w [19]44 roku to już było wszystko wygładzone, dlatego, że Niemcy kamień po kamieniu zdejmowali, likwidowali, oczyszczali. Niemcy... sami Żydzi to musieli robić. Gruz się bierze do budowy szos, rozmaitych dróg, pod jakieś tam inwestycje i tak dalej. Gruz to jest bardzo cenna sprawa. Tak że to było w ten sposób. Oni okropnie niszczyli tą żydowską dzielnicę.

Data i miejsce nagrania	2008-09-10, Lublin
Rozmawiał/a	Dominika Majuk
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"